

JAGI 2022 JAHKEDIEÐÁHUS

DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁŠ
SETER FOR NORDLIGE FOLK
CENTER OF NORTHERN PEOPLES

JAHKI 2022

Davvi álbmogiid guovddážis lea maiddái jagi 2022 leamaš buorre ja viiddis doaibma, mas ulbmilin lea leamaš ovddidit mearrasámi giela, kultuvrra ja árbevieruid. Min mielas lea dát deháleabbo go goassege ovdal; juste dan dihte go sámi identitehta ain lea garra deattu vuolde.

Davvi álbmogiid guovddáš lea sámi aktevra sihke báikkálaččat, našuvnnalaččat ja riikkaidgaskasaččat, ja lea dáinna lágiin mielde unnideamen justá dan garra deattu. Guovddáš lea mielde hábmeme nannoseappo ja viidát kulturipmárdusa servodagas.

Dán lea dehálaš čalmmustahttit maiddái boahtteáiggis.

Min mearrasámi gievkkan lea guovddážis min kulturgaskkusteamis. Gievkkan lokte sihke mearrasámi biebmoárbevieru ja suodjala min divrras kulturárbbi.

Biepmoráhkadeami bokte beassat maiddái seailluhit sámegiela. “Etegildet” lea min jahkásaš lágideapmi guovddážis, ja lea dehálaš kulturseailluheaddji. Etegildes guossohuvvojit min guovllu árbevirolaš borramušat. Min biebmokultuvra lea maiddai dehálaš go lea sáhka gearggusvuoden birra.

Davvi álbmogiid guovddáš lea jagi 2022 sihke lágidan ja oassálastán máŋgga dehálaš ja stuorra lágidemiin. Okta stuora dáhpáhus diibmá lei go 24 Bååstede-prošeavtta dávvira bohte ruovttoluotta min guvlui. Čakčat 2022 álggiimet bargguin mot hukset ja hábmet museavistti gos earret eará Bååstede-dávvirat galget vuosehuvvot. Dán prošeavtta sáhtiimet ollašuhttit Sámedikki buori dáhtu geažil.

Lea midjiide stuora illu go oaidnit ahte dađistaga olahit ođđa ulbmiljoavkkuid min guovllus. Ollu eanet skuvllat go ovdal gallededje min diibmá. Dát lea dehálaš ángirušsan gos beassat gaskkustit máhtu min mearrasámi kulturárbbi birra nuorat buolvvaide. Min digitála ángirušsan lea maiddái geasuhan ollu olbmuid jagi 2022.

Davvi álbmogiid guovddáš háliida giitit buot geavaheddjiid, ovttasbargoguimmiid ja doarjaołbmuid buori ovttasbarggu ovddas jagi 2022.

Dearvvuođaiguin
Svein O. Leiros
Beaivválašjođiheaddji

DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁŽA BIRRA:

Davvi álbmogiid guovddáš OS lea aktiivvalaš sámi kulturviessu ja eamiálbmotguovddáš man bargoguovlu fátmmasta davviguovlluid ja Sámi.

Guovddáš ásahuvvui jagi 2009, ja galgá gaskkustit sámi ja davviálbmogiid kultuvrraid regiovnnalaččat, našuvnnalaččat ja riikkaidgaskasaččat.

Davvi álbmogiid guovddáš eaiggáda ja jođiha Dálááiggi musea.

Fitnodagas lea ambišuvdna doaibmat aktevran nationála davviguovlostrategijas, mas lea erenoamáš ovddasvástádus gaskkustit máhtu davviguovlluid álgoálbmogiid birra.

Fitnodaga eaiggádat leat Sámediggi, Romssa ja Finnmarkku fylkkasuohkan, Gáivuona suohkan, Riddu Riđđu Searvi ja Ája Sámi guovddáža ovddeš oasseeaiggádat.

*"Min ulbmil lea ovddidit,
áimmahuššat ja ovddidit sámi,
álgoálbmogiid ja
davviálbmogiid kultuvrraid main
lea mearrasámi vuolggasadji".*

(Searvvi vuodđudandokumeanttas § 3)

EAIGGÁDAT:

Davvi álbmogiid guovddáža stivrra lea dán jagi lonuhan ovttta olbmo bistevaš stivraláhttun ja ii ovttage várrelahttu. Njeallje dábálaš stivračoahkkima leat dollojuvvon main 32 ášši leat meannuduvvon.

Davvi álbmogiid guovddáža stivrras leat:

- Torjer Olsen, stivrajođiheaddji (válljejuvvon Romssa fylkkasuohkana ovddasteaddjin)
- Anja Salo, (válljejuvvon Sámedikki ovddasteaddjin)
- Hans Arne Nordeng, (válljejuvvon Riddu Riđđu Festivála ovddasteaddjin)
- Odd Kr. Solberg, (válljejuvvon priváhta eaiggádiid ovddasteaddjin)
- Karin Karlsen, (válljejuvvon Gáivuona suohkana ovddasteaddjin)

Várreláhtut:

- Gunn Anita Jakobsen, (válljejuvvon Sámedikki ovddasteaddjin)
- Per Ivan Vatne, (válljejuvvon Riddu Riđđu Festivála ovddasteaddjin)
- Marianne Olsen, (válljejuvvon Romssa fylkkasuohkana ovddasteaddjin)
- Anne Lise Fredlund, (válljejuvvon priváhta eaiggádiid ovddasteaddjin)
- Gunn Andersen, (válljejuvvon Gáivuona suohkana ovddasteaddjin)

Fitnodat lea buori muddui nagodan ollašuhttit biddjojuvvon mihttomeriid jahkái 2022, ja ekonomalaš bohtosat čájehit ahte fitnodat stivrejuvvo bureš.

Stivra árvvoštallá ahte fitnodagas lea buorre ekonomalaš dilli ja ovdáneapmi.

EKONOMIIJA:

Fitnodaga jahkebuvttadus 2021-2022 lei -37 687 r.

Fitnodaga ieškapitála lea 17 743 653 r.

Fitnodaga guhkesáiggi vealgi lea 1 327 613 r.

Fitnodat oažžu vuodđodoarjaga Sámedikkis poasttaid bokte "doarjja sámi kulturviesuide" ja "doarjja sámi museaide". Fitnodat oažžu maiddái doarjaga sámi kulturviesuide Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkanis.

Iežas dietnasat leat čadnon lanjaid ja dávviriid láigui, čoahkkin- ja lágidandoaimmaide.

DM Consult AS lea bálkáhuvvon rehketoalloquoibmin. Enter Revisjon Hålogaland AS lea fitnodaga rehketoalloðárkkisteaddji.

Stivra árvvoštallá ahte eavttut joatkit doaimmain ain lea sajis.

BEAIVVÁLAŠ DOAIBMA:

HÁLDDAHUS JA BARGIT:

Fitnodaga hálldahus lea Olimmáivákkis.

Fitnodagas leat čieža fásta bargi mat juohkásit ná:

- Beaivválaš jođiheaddji 100 %
- Seniorráđđeaddi 100 %
- Doaibmajođiheaddji 100 %
- Museahoavda 100 %
- Bassi 100 %
- Johtalushoavda 100 %
- Gievkkanhoavda 100 %

Johtalushoavddas lea virgelohpi geassái 2023. Okta bargi lea virgáduvvon sadjásaččat.

Fitnodagas leat leamaš mielbargit oasseáiggis eaŋkilprošeavttain, ja leat geavahan gohčunvehkiid stuorát lágidemiin. Hárjehallanoahppi lea maid leamašan bargohárjehallamis juohke gaskavahku gitta 2022 geasi rádjai.

DÁSSEÁRVU:

Fitnodat bargá dan ala ahte olles organisašuvnñas galgá leat sohkabealledeaddu. Fitnodaga čieža ollesággebargi leat 4 nissonolbmo ja 3 dievdoolbmo.

Fitnodaga stivralahtuin ja várrelahtuin leat 50% nissonolbmot ja 50% dievdoolbmot.

BUOZALMASJÁVKAN:

Fitnodagas lea unnán buozalmasjávkan.

MÁRKANFIEVRRIIDEAPMI:

Fitnodagas leat 2 neahttiiddu; www.nordligefolk.no ja www.senterfornordligefolk.no Siiddut leat dárogillii, sámegillii, enjelasgillii ja muhtun siiddut leat kvenagillii.

Skuvllat ja universitehtat leat addán dieđu midjiide ahte sisdoallu neahttiiddus www.nordligefolk.no geavahuvvo oahpahusas.

GUOVDDÁŠ NEAHTTADÁHTAT SIIDDUS NORDLIGEFOLK.NO JAGI 2022:

Galle geardde siiddu lea vuosehuvvon: 190 858
Geavaheaddjit: 90 379

Bajimus 3 ášši jagi 2022:

- 1: Máidnasiid ja myhtaid birra
- 2: Luđiid birra
- 3: Ulldaid birra

Golbma bajimus riikka geat ohcet neahttiiddu:

- 1: Norga
- 2: Ruottta
- 3: Amerihká ovttastuvvan stáhtat

Neahttiiddut geavahuvvot eanebut sámi álbmotbeaivvi oktavuođas go ovdal.

Mii ovddidit doaluid kampánjjaid bokte Facebookas, ruovttusiidduin, Instagramas, plakáhtain, e-poasttaid ja preassadiedáhusaid bokte. Leat maid almmuhusat neahdas ja báberhámis.

Davvi álbmogiid guovddážis lea maiddái sierra YouTube-kanála masa iešráhkaduvvon videot leat almmuhuvvon.

EARÁ SOSIÁLA MEDIAT:

INSTAGRAM:

Čuovvuleaddjit:
1140

Sohkabealjuohku:
Nissonolbmot 71 %
Dievdoolbmot 29 %

Eanemus
čuovvuleaddjit orrot:
Romssas
Gáivuonas
Oslos

FACEBOOK:
DAVVI ÁLBMOGIID
GUOVDDÁŠ:

Čuovvuleaddjit:
3197

Sohkabealjuohku:
Nissonolbmot:71%
Dievdoolbmot: 29%

Eanemus
čuovvuleaddjit orrot:
Romssas
Gáivuonas
Oslos

NORDLIGE FOLK
NAMMASAŠ
FACEBOOKSIIDU

Čuovvuleaddjit:
2789

Sohkabealjuohku:
Nissonolbmot:74,3%
Dievdoolbmot: 25,7

Eanemus
čuovvuleaddjit orrot:
Romssas
Oslos
Gáivuonas

DOAIBMA JA VISTI:

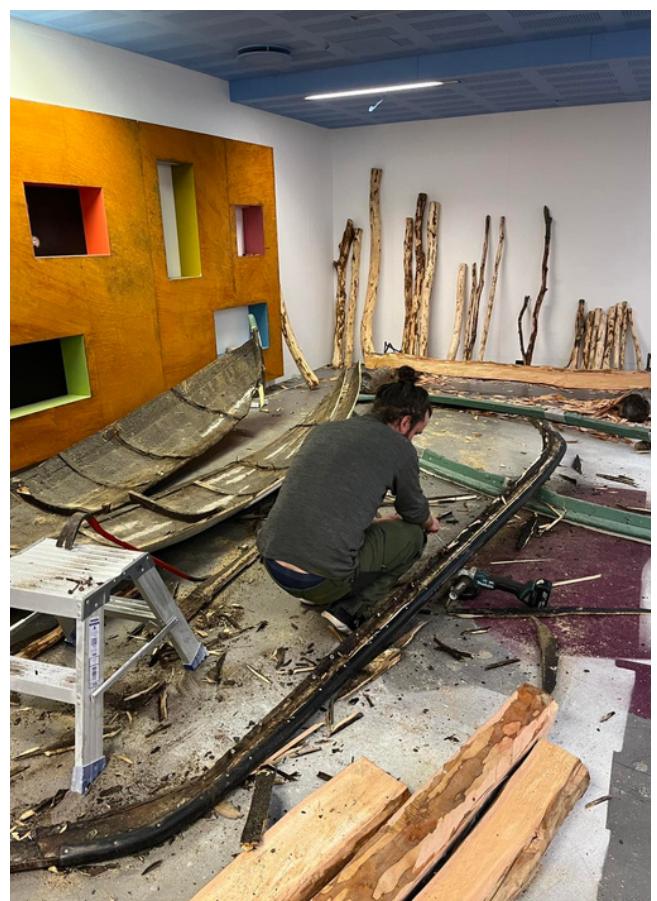
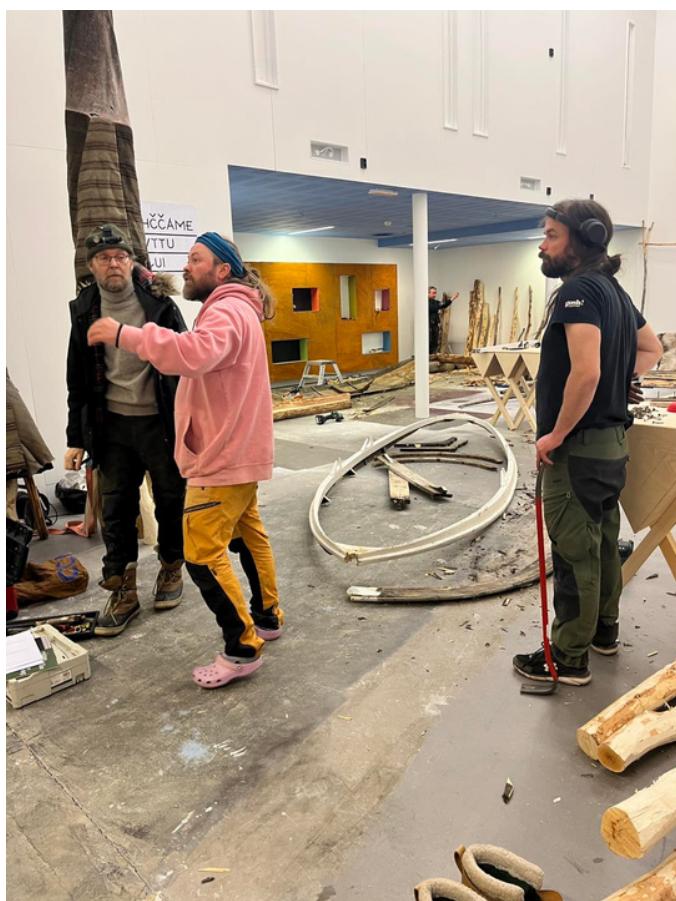
Davvi álbmogiid guovddáš lea oktiibuot 2500 m2. Dáppe leat kantuvrrat, gievkkan, gáfedat, museavuosehusat, goavddášrámbuvra, molsašuddi vuosehusat, kultursálla, girjerádju, čoahkkinlanjat ja nuoraidklubba.

Jagi 2022 biddjojuvvui elektrovnnalaš lássenvuogádat buot váldouvssaide. Guovddáš oaččui liigedoarjaga Sámedikkis dán bargui.

NRK Sápmi lea loahpahan kantuvralanjaid láigoheami.

Čakčamánus álggahuvvui bargu heivehit musea ođđa bistevaš vuosehussii. Joar Nango, Eystein Talleraas, Martijn in 't Veld ja Robert Julian Hvistendahl leat ožžon barggu hábmet vuosehusa ja elemeanttaid.

Vuosehusa vuolggasadji leat kulturhistorjjálaš dávvirat mat leat máhcahuvvon Norgga Álbtomuseas ja Kulturhistorjjálaš museas. Rahpan lea lagi 2023 gaskkamuttus.

Govven: Ørjan Marakatt Bertelsen

MEARRASÁMI GIEVKKAN

Min mearrasámi biebmoárbevierru lea dehálaš oassi min kulturgaskkusteamis, ja min guovllu máŋgabéalat biebmokultuvra lea áibbas erenomáš. Lea dehálaš ahte máhttu biebmoárbevieru birra seailluhuvvo ja gaskkustuvvo eanet olbmuide. Min guovllu várit, mearat ja vuovddit addet midjiide vuodđoávdnasiid mat leat buoremus kvalitehtas.

Min mearrasámi gievkkana bokte oahpásmuvvet olbmot báikkálaš borramušaide nugo márffiide, boahkkaguollái, gárpamulljui ja guohppemállásii.

Min mearrasámi gievkkan fállá juohke vahku borramuša iešguđetlágan doaluide guovddážis. Dáppe lea maid nu gohčoduvvon catering. Juohke gaskavahku bessel maiddai guovddáža bargit oastit liegga borramuša.

Lea plánejuvvon hukset sierra goikadanbáikki jagi 2023 mielde.

OVTTASBARGU:

Vai ollašuhttit min ulbmila ovdánahttit, áimmahušsat ja ovddidit sámegiela, álgoálbmogiid ja davvirikkaid kultuvrraid, de lea ovttasbargu eará ásahusaiguin dehálaš oassi guovddáža barggus. Buorit ovttasbargoguoimmit addet vejolašvuoda olahit vel eanet olbmuid, ja addá maiddai midjiide eanet máhttovuođu.

Jagi 2022 ovttasbarggaimet earret eará Riddu Riđđu festiválain aitto ásahuvvon Buošši- bálkkašumiin. Buošši- bálkkašupmi lea kulturbálkkašupmi mii addo olbmuide, joavkuide dahje servviide geat leat dahkan positiivvalaš árja čalmmustahttit mearrasámi kultuvrra ja giela; juogo daguideaset bokte dahje go leat ovdagovvan. Bálkkašupmi geigejuvvui diimmá Riddu Riđđu Festiválas, ja Bjørg Fossli lei bálkkašumi vuoti. Buošši- bálkkašupmi lea jurddašuvvon jahkásaš bálkkašupmin.

Psyhkalaš dearvvašvuoda máilmmibeavvi čalmmustahtte Davvi álbmogiid guovddáš, Gáivuona suohkan ja Riddu Riđđu Festivála ovttasbarggu bokte. Filmma "Tystnaden i Sápmi" vuosehuvvui, ja manjel lei paneladigaštallan. Artistta Lávre doalai konsearttaža Nisga'a viesus.

Guovddáža ásahusat ovttasbarget lágidemiin nu go Giellavahku ja Sámi vahku, ja Giellasiida ja Riddu Riđđu Festivála leat fásta ovttasbargoguoimmit.

Davvi álbmogiid guovddáš barggai ovttas Davvi-Romssa museain vuosehusrahpamis "Så kom de og stjal hesjestrengeen vår" "Folkeminne og fordommer mot romani/tater i Nord-Troms". Taternes landsforening doalai logaldallamiid, ja raphaelis ledje musihkkaoasit ja maiddai oahpisteapmi.

Davvi álbmogiid guovddáš lea maiddái veahkehan fágalaš sisdoaluin Riddu Riđđu festivála delegáhtaprográmmas, ja lea maiddái lágidan sahen-, ludden- ja bárkenkurssaid Riddu Riđđu mánáidfestiválas.

Davvi álbmogiid guovddáš lea leamaš "Hjemmeresidens-stipendet" nammasaš juryjoavkkus mii lea oassin servodatloktemis man Seastinbáŋku 1 ruhtada

---

PROŠEAVTTAT JAGI 2022

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ BISTEVAŠ VUOSEHUS:

Davvi álbmogiid guovddáš lea joatkán bargguin ásahit bistevaš vuosehusa Nils Aslak Valkeapää várás. Prošeakta lea oðasmahttojuvvon ollislaš prošeaktačilgehusain ja maiddai bušehta revideremiin. Golut vuosehusareála ja magasiinna viiddideapmái, ja kánturláigui leat meroštallojuvvon 42,8 miljonnna ruvdnui, muhto goluid ferte ain rehkenastit ovddasguvlui.

Sámediggi dieđihii diibmá midjiide ahte sii eai soaitte dárbašit eanet kontorsajiid, dát daga ahte fertet revideret vistti stuoridanprošeavtta oðđasit.

ODDA BISTEVAŠ VUOSEHUS:

Bargu ráhkadir oðđa bistevaš vuosehusa kulturhistorjjálaš dávviriid vuodul mat leat máhcahuvvon Norgga álbmotmuseas (Bååstede-prošeakta), lea ovdánan sakka jagi 2022. Ruhtadeapmi lea gárvvis 3,9 miljon ruvdnosaš rámmain, ja Sámediggi lea ruhtadan prošeavtta. Dálkkádatregulerema prošekteren vuosehuslanjas lea dál gárvvis ja hábmemiin ja sisdoaluin bargojuvvo ain viidáseappo.

Vuosehus "Mii" válđojuvvui vulos borgemánus ja bargu garvet vuosehuslanja oðđa bistevaš vuosehussii álggahuvvui golggotmánus. Jus visot manná plánaid mielde, de lea vuosehusrahpan suoidnemánus jagi 2023. Davvi álbmogiid guovddáš searvá dutkanovttasbargui "Dutkan Davvin", ja dás lea earret eará mielde ovddideamen oðđa vuosehusa.

NILS BIERA BARTTA OÐASMAHTTINPLÁNA:

Davvi álbmogiid guovddáš lea álggahan ja gárven rapportta, bušehta ja plána Nils Biera bartta oðasteami birra Guolážis. Barta huksejuvvui jagi 1972 Guolášjávrri dulvadeami oktavuođas, buhtadussan go ovddeš barta gaikkoduvvui. Dálá eaiggádat leat Skárvákki siidda manjisboahttit. Dál árvoštallojuvvo galgá go joatkit oðasmahttinprošeavttain. Sámediggi lea ruhtadan prošeavtta.

DIEHTOJUOKINGALBBAT SABETJOGAS:

Davvi álbmogiid guovddáš lea ráhkadan prošeaktačilgehusa, ohcan doarjaga ja ožžon ruhtadeami bidjet galbbaid Sabetjohkii. Ulbmil dainna bargguin lea ráhkadir ja bidjet galbbaid mat mitalit guovllu kulturhistorjjálaš geavaheami birra, boazosámiid geavaheami birra ja ovttaseallima birra gili olbmuiguin. Prošeakta galgá leat gárvvis jagi 2023, ja Sámediggi lea ruhtadan prošeavtta.

MUSEAOSSODAT:

Davvi álbmogiid guovddáža museaossodat álggahii lagi 2022 barggu ođasmahttit vuođđovuosehusa. Bistevaš vuosehus “Mii” válđojuvvui vulos čakčat 2022 ja dávvirat leat magasinerejuvpon ja surkejuvpon. Dávvirat ja arkiivaávdnasat leat gaskaboddosaččat surkejuvpon NRK Sápmi boares lanjaide.

Go lea sáhka čoakkálathálldašeami birra, de lea guovddážis buorre visogovva dain dávviriin mat gullet deike. Dehálaš oasit duođaštanbarggus leat earret eará leamašan áimmahušsat duođaštusaid “mii” vuosehusas, duođaštit rátnogodđinárbevieru, ja oažžut duođaštuvvot mualusaid Marj-Ingera eallima ja doaimmaid birra Áhkkávákkis.

5 vuosehusa leat čađahuvvon, gos 1 lea ovttasbargguin Riddu Riđđu festiválain, ja 1 ovttasbargguin Davvi-Romssa museain.

ČOAKKÁLDAT JA VUORKÁ:

Okta stuorra dáhpáhus Davvi álbmogiid guovddáža dávvirvuorkká barggus lea ahte mii čakčamánu 26.b.2022, oaččuimet máhcahuvvot 23 dávvira Norgga Álbumtuseas, Bååstede-prošektii.

Dávviriid lei vejolaš oaidnit sámi giellavahkus golggotmánu 24 beaivvi rájes gitta borgemánu 29. beaivvi 2022 rádjai. Dávvirvuorkkás leat earret eará árbevirolaš darfegohti ja árbevirolaš bealljegohti mas loavdda lea ráhkaduvvon ránuin.

Mis lea ovddasvástádus gaskkustit dieduid Sjåbakkenviesu birra ja bajásdoallat vistti, mis lea maiddai ovddasvástádus gaskkustit dieduid kultureanadagaid birra. Okta ov damearka lea galbejuvpon kulturbálggis Čáhpuhis.

Davvi álbmogiid guovddáža arkiivva seailluhanprošeakta loahpahuvvui lagi 2022, muhto visot ii leat vel systematiserejuvpon iige digitaliserejuvpon. Davvi álbmogiid guovddážis lea dál arkiivamateriála báberhámis mii muhtun muddui lea sirrejuvpon, ja viiddis digitála arkiivamateriála mii sistisdoallá teakstavuđot ávdnasiid, govaid, jietnajearahallamiid ja filmmaid. Sisdoallu gokčá eanaš surgiid báikkálaš resursageavaheamis ja erenoamáš báikkálaš kulturdovdomearkkaid.

Arkiivamateriála sistisdoallá maiddái digitála dálááigedokumentašuvnnaid vuosehusain, doaluin, prošeavttain ja eará doaimmain maid Davvi álbmogiid guovddáš, Riddu Riđđu festivála ja earát leat lágidan.

Buorit čovdusat digitála arkiverema hárrái fertejít leat sajis, ja digitála gelbbolašvuoda lassin ferte leat oahpahus arkiivafágalaš gelbbolašvuodas. Ferte maiddai leat máhttu dokumentašuvdnahálldašeami birra, systemáhtalaš lahkoneapmi arkiiva- ja dokumentašuvdnii, persovdnasuodjaleapmái, láhkamearrádusaide ja etihka birra.

Hálldašanbarggu ávnnaslaš ja eahpeávnaslaš kulturárbbi barggus ferte ráhkadir buriid plánaid mat gokčet čohkkemiid, registreremiid/katalogiserema, suodjaleami, sihkkarastima ja digitaliserema.

PROŠEAVTTAT:

Vuođđovuosehusa ođasmahttin:

Bargu ođasmahttit Davvi álbmogiid ođđa vuođđovuosehusa álggahuvvui lagi 2022. ETA NANGO-, Joar Nango ja su bargojoavku leat bálkáhuvvon arkiteaktaprošekteremii ođasmahttit ja hábmet vuosehusa. Mähcahuvvon dávvirat galget leat guovddážis ja guoddit vuosehusa. Lea maiddái plánejuvvon hukset ođđa magasiinna/vuorkálanja.

Bååstede dávviriid konteaksta:

Jagi 2022 čadahuvvui prošeakta čohkket, duođaštit, vurket ja gaskkustit Bååstede-ávdnasiid. Álggos kártejuvvojedje guovllut gosa dávvirat álgoálggus gulle. Dát lea kompleaksa bargu go guovlluin leat áibbas eará servodatlaš struktuvrrat dál go dalle go dávvirat čohkkejuvvojedje.

Dát mearkkaša ahte ferte guorahallat dihto mearrasámi ja boazosámi kulturbirrasiid mat leat jávkan dahje ellet rievdaduvvon hámis.

Iešguđet kulturhistorjjálaš dávviriid vuolggasadgin lea ulbmil gávdnat nu ollu dieđuid go vejolaš mat sáhttet čuvgehit ávnnaslaš ja eahpeávnaslaš máhtuid, álbmotjoavkkuid ja eallineavttuid guoskevaš ássanguovlluin ja kulturbirrasiin.

Davvi álbmogii guovddáš joatká bargguin kontekstualiseret vuođđovuosehusa kulturhistorjjálaš dávviriid. Mis lea plána galledit guovlluid gos dávvirat álgoálggus bohtet, ja galgat maiddai geahččalit gávdát resursaolbmuid ja sis háhkat dieđuid dávviriid birra. Čakčat lagi 2022 leimmet gieddebarggus Bassivuovddis Omasvuonas. Kulturráđđi ruhtadii prošeavtta.

Dutkan Davvin:

Dutkan Davvin prošeakta bistá 3 lagi, Romssa fylkka ja Finnmárkku fylkka museat leat oassin dutkanjoavkkus.

Prošeakta bidjá fuomášumi surgiide gos lea vejolaš ovttasbargat ja mat čatnasit čoakkáldagaide, ja mot dáid sáhttá dahkat relevántan min áiggis gaskkusteami bokte.

Odne leat 10 musea mielde prošeavttas mas lei álggahankonferánsa lagi 2022, dasa lassin leat leamašan 2 digitála čoagganeami/bargobáji lagi 2022. Mu bargu prošeavttas lea teoretiseret dieđuid Bååstede dávviriid birra, ja bargat ođđa vuodđovuosehusain. Bargu sáhttá maiddái šaddat vuodđun katalogii.

Kulturráđđi ja Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkan leat ruhtadan prošeavtta.

Dávvirat Duiskkas:

Dávvirat Duiskkas prošeakta galgá čájehit makkár sámi čoakkáldagat gávdnojit duiska dávvirvuorkkáin, čatnat oktii čohkkejuvpon historjjá ja vissis máhtu dávviriid birra. Prošeakta galgá maid veahkehít loktet gelbbolašvuoda sihke duiska kulturárbeásahusain ja sámi museain.

Stuorradiggi juolludii Kulturdepartemeantta bušeahttaproposišuvnna čađa 2 miljovnna ruvnno prošektii lagi 2021.

Davvi álbmogiid guovddáža museaossodat lea digitálalačcat searvan prošeaktačoahkkimiidda, ja prošeaktajođiheaddji Catrine Baglo lea maiddai galledan min. Mii leimmet mielde prošeavtta vuosttaš galledeamis Duiskka museain golggotmánu 10.beaivvi 2022 rájes gitta golggotmánu 14.beaivvi rádjai.

ARTIHKKALAT:

Jagi 2022 almmuhii museaossodaga jođiheaddji guokte artihkkala:

«*Den samiske oppstadveven*». I Tenkende hender.

Tromsø husflidslag 1922-2022. Doaimm. Åsa Elstad. Orkana 2022.

“*Slow and Indigenous approaches to teaching textile arts*”.

Authors: Associate Director Lorrie Miller (University of British Columbia), Museum Director Kjellaug Isaksen (senterfornordligefolk.no), Executive Director Rebecca Burgess (Fibershed), Research Professor Ingun Grimstad Klepp (Consumption Research Norway/Oslo Metropolitan University), Editor Tone Skårdal Tobiasson (nicefashion.org). I Slow and Indigenous approaches to teaching textile arts. Palgrave MacMillan 2022

KURSSAT:

Searvan govvenetihkkasemináras ja primusbargobajis Sámi museasearvvi bokte, Girkonjárggas borgemánu 30.b. 2022 rájes gitta čakčamánu ovccát beaivvi 2022 rádjai, Norgga museasearvvi ja Sámi museasearvvi bokte.

Digitálalačcat searvan semináraide ja kurssaide čoagganemiid hálddašeami birra.

HÁHKAMAT JAGI 2022:

Sisaoastimat:

5 lohttejuvvon ávvi Edel Olsen (ođđa vuoddovuosehussii)

1 boares loavdda ráhkaduvvon ránuin, ostojuvvon Per Olov Marainenis Sohparis

1 boares rátnu ostojuvvon Anne Næssas, Oslos

Skeanđkat:

Golbma kulturhistorjjálaš dávvira maid Kirsti ja Willy Ytregård eret Skiervvás leaba skeŋken Davvi álbmogiid guovddážii.

Okta sáhkkuspeallu, visot boaluiguin, okta vuodjagohppu lohkiin ja okta fierbmekláva.

VUOSEHUSDOAIMMAT:

Vuosehusprošeavttat:

Jagi 2022 barggaimet viidáseappo vuosehusprošeavttain Dekoloniseren ja revitaliseren Sámis, Ola Røe govat 1979-2019. Prošeakta lea ovttasbargu gaskkal govvejeaddji Ola Røe, ja kulturbuvttadeaddji Jorunn Eikjok. Vuosehus galgá rahppojuvvot Davvi álbmogiid guovddáža odđa vuosehuslanjain guovvamánu 6.beaivvi 2023.

Gaskaboddosaš vuosehusat:

Gođđin: hearvás árbi

Rahpan guovvamánu 4.b.2022 /vuosehusáigodat guovvamánu 4.beaivvi rájes gitta geassemánu 6.beaivvi rádjai lagi 2022.

Vuosehus Gođđin: hearvás árbi čájehii ahte gođđin lea ealli kulturárbevieru min guovlluin. Vuosehus čalmmustii máŋggabealatvuoda árbevirolaš godđinteknihkaid siskkobealde ja mot gođđin lea fievrriduvvon min duodjeárbevieruin.

Vuosehusrahpamis doalai Rut Larsen logaldallama mearrasámi nissoniid árbevirolaš jahkejuvlla birra, mas válldii vuolggasaji iežas áhku eallimis Skárvákkis.

Mielkuráhtor: Ramona Salo

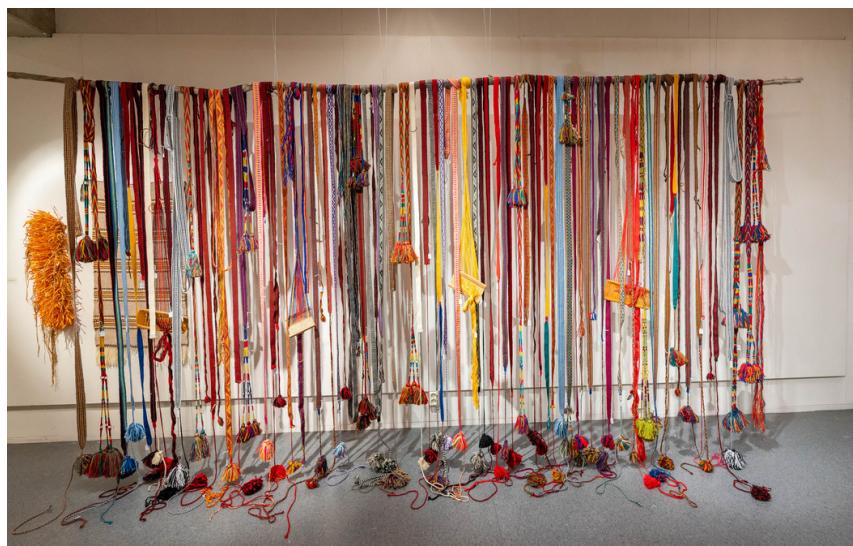

Foto: Ørjan Marakatt Bertelsen

Riddu Riđđu vuosehus jagi 2021: Binnáš vel!

Rahpan suoidnemánu 13.b.2021 / vuosehusáigodat suoidnemánu 13.b.rájes gitta čakčamánu 2.beaivvi rádjai.

Binnáš vel! Mearkkaša dušše veahá eanet davvisámegillii, ja dáiddavuosehusa temá lei mii báhcá min eatnamis ja čáziin? Ja mii dáhpáhuvvá olbmuide go ráđđehus dahje priváhta fitnodagat háliidit ávkkástallat álgoálbmogiid eatnamiid? Dáiddárat Sámis ja Ruonáeatnamis ledje mielde vuosehusas ja Gry Spein lea fulaheaddji.

Prošeakta lea ovttasbargu gaskal Riddu Riđđu, Davvi álbmogiid guovddáža, Árrana ja Nordisk kulturfond.

Eallin Áhkkávákkis ovdal 1940. Jan Güettler govaid ja mitalusaid vuodđun

Rahpan: čakčamánu 16.b.2022 / vuosehusáigodat golggotmánu 2.beaivvi 2022 rájes gitta skábmamánu 20.beaivvi 2022 rádjai.

Vuosehus duođaštii beaivválaš eallima Áhkkávákkis ovdal 2. máilmmisoađi, Jan Güettler govvamateriála 1939:s ja su oanehisfilbma «Nordanfärd» 1936:s, ja dávvirat Márj-Ingá viesus Áhkkávákkis ledje vuodđun vuosehusas.

Vuosehusas ledje teakstaoasit Güettlers mánusis "Vidden kalla", man Kalle Güettler čálii ja redigerii jagi 2022.

Rahpan lei Márjj-Ingá viesus Áhkkávákkis ja Kalle Güettler doalai logaldallama.

Arkiivaávdnasat: Sámi arkiiva. Vuosehus lei ovttasráđiid Tor Nilsenin ja Ingvild Larsenin. Sámediggi ruhtadii prošeavtta.

Silbarahka

Rahpan: golggotmánu 25.b.2022 / vuosehusáigodat golggotmánu 2.beaivvi 2022 rájes gitta skábmamánu 11.beaivvi rádjai 2022.

Vuosehusas ledje guokte silbarahka maid Jorunn Løkvold ja Elle Reidarnieida Varsi leigga gorron. Silbarahkat ledje oassin Ruovdnomoarsi čiŋat ja silbarahkat nammasaš vuosehusas / Sámi ruvdnomoarsi gahpir ja silbarahkat. Duodjeinstituhta čađahii prošeavtta ulbmilin rekonstrueret sámi náittosbára oaivegávtti ja silbarahka.

Vuosehus galgá fas biddjojuvvot bajás Davvi álbmogiid guovddáža vuosehuslanjain čakčat 2023.

Davvi Romssa musea vuosehus: : Så kom dem og stjal hesjestrengan våres. Fordommer og folkeminne om romani i Nord-Troms.

Rahpan: golggotmánu 15.beaivvi 2022 / vuosehusáigodat: Golggotmánu 15.beaivvi 2022 rájes gitta ođđajagimánu 26.beaivvi rádjai 2023.

Vuosehusas biddjojuvvui ovdan románi/táhteriid álbmotmuittut Davvi-Romssa guovlluin, ja guorahalai sivaid manne mátkkálaččat eai galgan šat leat oidnosis. Álbtotlaš unnitlohkočeardda mas lea 500-jagi guhkes historjá Norggas.

GUOSSIT:

Sullii 4280 olbmo fitne guossin jagi 2022.

Vuođđun leat logut vuosehusain, oasseváldiid logut, joavkkuid logut ja galle olbmo ledje vuosehusrahpamis, ja eará lágidemiin museaossodagas.

OLLESJAGI DOAIMMAT JAGI 2022

GIÐÐADÁLVI

Sámi vahkku

Sámi álbmotbeaivi

Vuosehusrahpan:

"*Godđin: hearvás árbi / veving: fargerik og mangfoldig kulturarv*"

Dálusvákki skuvlla ohppiid galledeapmi

Konsearta: Slåtter fra Gaupedalen

Konsearta: Ragnar Olsen

Romssa universitehta studeanttaid galledeapmi

Etegilde

GIÐÐA

Beaivváš sámi našunála teáhter:

Ellos eatnu

Beardu joatkkaskuvlla ohppiid galledeapmi

GIÐÐAGEASSI

Seminára sámepolitikhalaš lávdegottiin

Konsearta: Árvvas

Konsearta: Torne ros

GEASSI

Davvi álbmogiid guovddáža generálačoahkkin
Paaskiviikko
Sámediggeráđi Maja Kristine Jåma galledeapmi
Vuosehusrahpan: *Binnáš vel!*
Čajálmas: 7% sápmelaš
Riddu Riđđu festivála 2022
Buošši bálkkašumi geigen

Dán jagi buošši: Bjørg Fossli
Govvejeaddji: Ørjan Marakatt Bertelsen

Davvi álbmogiid guovddáža Stivrajođiheaddji Torjer A. Olsen, festiválajođiheaddji Sandra M. West, Bjørg Fossli, Riddu Riđđu stivrajođiheaddji Bente Ovidie Skogvang ja Davvi álbmogiid guovddáža beaivválaš jodiheaddji Svein Leiros.
Govvejeaddji: Ørjan Marakatt Bertelsen

ČAKCAGEASSI

Gáivuona sámi lávlunjoavku og Alta kammerkor konsearta
Beaivváš sámi našunála teáhter:

Imaštalan

Skiervvá mánáidskuvllaohppiid galledeapmi
Davvi-Romssa joatkkaskuvllaohppiid galledeapmi
Romssa universitehta álgoálbmotoahpu studeanttaid galledeapmi

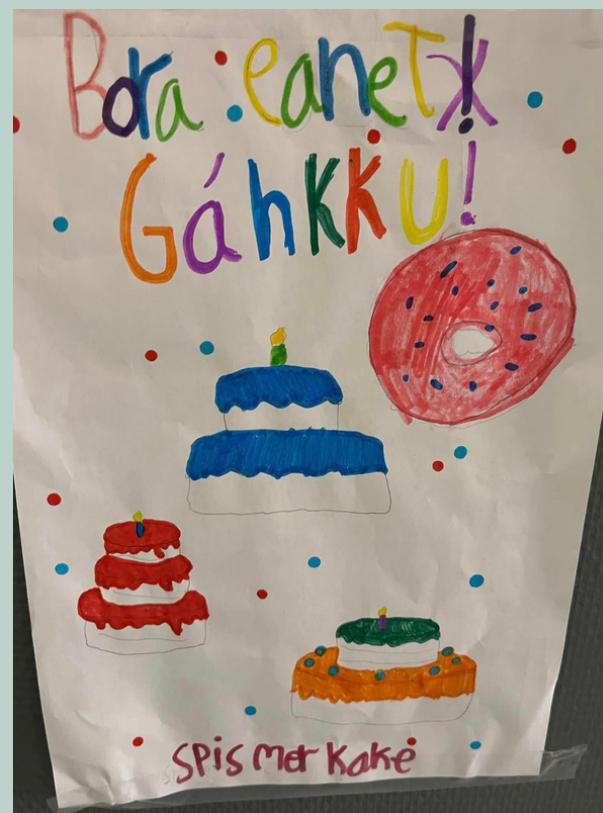
ČAKCA

Kulturmidtobeaivi Marj Inger viesus
Vuosehusrahpan

*“Eallin Áhkkávákkis ovdal 1940 vuodđuduvvon Jan Güettler govain ja
muitalusain”*

Operapuba

Riddu Ridđu ja Davvi álbmogiid guovddáža oktasaš stivraseminára
Ráissa Montessoriskuvlla ohppiid galledeapmi
Riikkaidgaskasaš psyhkalaš dearvvašvuoda beaivvi čalmmusteaapmi
Giellavahkku

Giellavahku 2022 oktavuodas bovdejuvvojedje Olmmáivákki skuvlla oahppít čiŋahit min
gáfedaga sámi sániiguin ja dajaldagaiguin mat ledje borramuša ja juhkamuša birra.

ČAKCADÁLVI

Konsearta: Fotefar

Beaivváš sámi našunála teáhter:

Muohtaoabbá

Juovlabeavdi: Bygdas julebord

Olmmáivákki skuvlla ohppiid galledeapmi, filbmavuosehus ja pizza

Vuosehusrahpan:

"Så kom dem og stjal hesjestrengan våres"

Folkeminne og fordommer mot romani/tater i Nord-Troms.

ROMANI/TATERE HAR 500 ÅRS HISTORIE I NORGE MED SYSTEMATISK FORFØLGELSE, DISKRIMINERING OG OVERGREP FRA MYNDIGHETENE. DE HAR REIST I BYGDENE VÅRE HELT FRAM MOT 90-TALLETT. HVA VET VI EIGENTLIG OM FOLKEGRUPPEN?

TEMA: ROMANI/TATERE

TORSDAG 15. DESEMBER KL. 18.00

SENTER FOR NORDLIGE FOLK

PROGRAM:

- LILLAN STØEN OG HOLGER GUSTAVSEN FRA TATERNES LANDSFORENING FORTELLER
- SANG OG MUSIKK VED ØYSTEIN FREDRIKSEN OG PETER VANG
- UTSTILLING "SÅ KOM DEM OG STJAL HESJESTRENGAN VÅRES- FOLKEMINNE OG FORDOMMER OM ROMANI/TATER I NORD-TROMS"

GRATIS INNGANG

VELKOMMEN!

Fri som fuglen
Taternes landsforening

NORD-TROMS MUSEUM

DAVVI ÁLBMOGHID GUOVDDÁS
SENTER FOR NORDLIGE FOLK
CENTER OF NORTHERN PEOPLES

IEŠGUÐETLÁGAN MEDIAÁŠŠIT DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁŽA BIRRA JAGI 2022

Framtid i Nord 29.05.22

Kultur →

Senter for Nordlige folk får tildelt én million kroner: – Det blir en spennende utstilling

Sametinget setter av én million kroner i budsjettet deres for 2023 for Senter for Nordlige folk.

FOTO: SIRI BERGSET ELVESTAD

Framtid i Nord 19.09.22

Stiller ut bilder som aldri før er sett: – Alt som er på bildene er nå borte

Hvordan var livet i Manndalen før krigen? Det kan du få et lite innblikk i på fredag.

Kalle Güettler og Tor Nilsen arrangerer utstilling i Márjj-Ingáhuset på fredag.

FOTO: ARE BERGSET ELVESTAD

Framtid i Nord 22.09.22

Kultur →

Får tilbakeført 24 gjenstander tatt fra det samiske folket

Senter for nordlige folk får tilbakeført 24 samiske gjenstander, og setter opp en utstilling rundt de.

FRA VENSTRE: Seniorrådgiver Henrik Olsen, daglig leder Svein O. Leiros og museumsleder Kjellaug Isaksen. FOTO: ARE BERGSET ELVESTAD

Ságat 13.10.22

Vi har intervjuet daglig leder ved Senter for nordlige folk, Svein Leiros, om betydningen av gjenstandene.. [LES MINDRE](#)

Se det unike spådomsbeltet fra ca. 1750

Det var et historisk øyeblikk da 24 ulike gjenstander, med stor kulturhistorisk verdi, kom hjem til det området som de en gang ble samlet inn fra.

RIDDU RIDDU 2022

Riddu Riđđus helt nye pris gikk til Bjørg: - Jeg hadde ikke trodd dette

HØYT VERDSATT: Bjørg Fossling har gjennom hele livet vist stort engasjement for sjøsamisk språk og kultur i Kåfjord. Foto: Camilla Lorentsen

Framtid i Nord 07.07.22

Premiere i hjembygda: – Det er vanskelig å si at man er same i stedet for samisk

Eirin Roseneng og Karoline Viktoria Garvang har urpremiere av forestillingen «7% samisk» på Senter for Nordlige folk.

Eirin Roseneng og Karoline Viktoria Garvang har skrevet og spiller selv i forestillingen «7% samisk».
Foto: 7% SAMISK

Ságt 05.11.22

Den sjøsamiske kafeen på Senter for nordlige fol

30 år med språkloven:

**- Har gitt meg
en trygg jobb i
23 år**

Ann-Kristin Hansen imponerer i sjøsamisk kokkekunst. Og språket? – Det er tett på.

Sámediggepresideanta Silje Karine Muotka lea válljen "Sjit helvedes kåken" oktan su golmma favorihttan mas lea stuorra kultuvrralaš, historjjálaš ja symbolalaš mearkkašupmi sámi álbmogii. Artihkkala gávdná magasiinnas "Åpent rom" - nr 2-2022 (Statsbygg).

UTVALGT

Født: 1975. Utdanning: Studier i jus og kulturkunnskap fra UiT Norges arktiske universitet og masterstipend i organisasjon og ledelse fra Handelshøyskolen i Bodø.
Yrkesbakgrunn: Har jobbet i både universitets- og høgskolesektoren og fylkeskommunen. Hun har vært engasjert i samepolitiske spørsmål siden ungdomstiden, og har fra 1990-tallet hatt ulike verv i samiske organisasjoner. Hun ble valgt inn i Sametinget i 2009 og gjenvalgt både i 2013, 2017 og 2021. Muotka var medlem av Sametingsrådet fra 2013 til 2021, og ble valgt til sametingspresident i 2021.

Tre favoritter

Sametingspresident Silje Karine Muotka har valgt tre favoritter som har stor kulturell, historisk og symbolsk betydning for det samiske folket.

X

TEKST MORTEN RYEN

Foto: Jørn Hollan

Åpent rom 2/2022

01

Sametinget

Den prisbelønte sametingsbygningen i Karasjok/Kárásjohka sto ferdig høsten 2001 og er tegnet av arkitektene Stein Halvorsen og Christian Sundby. – Jeg synes det er så veldig å komme inn i Sámediggi eller Sametinget. Jeg føler stolthet over bygget og all den fine kunsten. Det samiske biblioteket er lysatt som en stjernehimmel, og det er imponerende å se inn i bygningen – spesielt under merketiden. For våre gjester er det et høydepunkt å komme inn i plenumsalen og møte det store veggmaleriет «Luottat – Spor» av kunstner Hilde Skanche Pedersen. Både bygningen og plenumssalen er viktige og sterke symboler som viser den politiske og rettslige status som samene har.

02

Gammen på Mortensnes

Ceavccageadgi/Mortensnes i Unjárja/Nesseby er et av de rikeste kulturmiljøene i hele Sápmi. Strandvollen har spor etter bosetting gjennom 10 000 år. I forbindelse med tilrettelegging av området ble det i 1990 bygget en fellesgammel her. Fellesgammelen var typisk for Varanger fram til slutten av 1800-tallet. Fellesgammelen er en stor gammel som var delt inn i en boligdel og en fjøsdel, og flere familiær kunne bo sammen. Gammen på Mortensnes er bygd av avbarket bjerk, med yttervegg av tykk, svart torv hentet i nærområdet. Det er noe bruk av moderne materialer, så dette er ikke en nøyaktig rekonstruksjon. Den formidler likevel viktig kunnskap om samisk byggeskikk.

Foto: Karielin Pell

Foto: Øyvind Bertheussen

03

Sjit helvedes kåken

Sjábakkhuset, eller bedre kjent som «Sjit helvedes kåken», skrev seg inn i historien med Anton Sjábakkens berømte brev til Kåfjord byggekontor i Olderdalen i 1949. Kåfjord kommune var den serligste kommunen som ble brennt av tyskerne i 1944, og folket ble tvangsevakuert. Etter krigen bygde fiskerbonden Anton Sjábakken opp sin provisoriske kåk med materialer han fikk utdelt. Tre år senere krevde myndighetene at krigsførene skulle betale for materialene. Kravene satte sinnet i kok hos folket, men Sjábakken var den eneste som protesterte i et harmdirende brev til myndighetene. Huset er blitt symbolet på den lillemannens kamp mot den store stat, og også på samisk opprør mot det norske. I dag er huset en turistattraksjon.

Åpent rom 2/2022

4 TILBAKE TIL INNHOLD